

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ _____
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
« 03 » _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна економіка
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Фінанси і кредит» _____
(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр _____

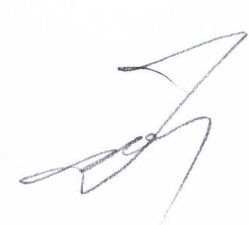
форма навчання _____ денна _____
(денна, заочна, вечірня)

розробники _____ Орловська Олія Валеріївна _____
_____ Кахович Олена Олександрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Соціальна економіка» є варіативною і входить до циклу дисциплін загальної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціальна економіка» передбачає вивчення соціальної складової функціонування та розвитку економічних систем на основі теорій та концепцій, що вивчають економічні закони й параметри відтворення людини, сім'ї, групи, населення, механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення загальних рис економічної поведінки основних економічних суб'єктів та напрямів їх еволюції; їх функцій в функціонуванні й розвитку економічної системи.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	135	4,5		135
Аудиторні заняття, у т.ч:	46			46
лекції	30			30
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	16			16
Самостійна робота, у т.ч:	89			89
підготовка до аудиторних занять	25			25
підготовка до контрольних заходів	15			15
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	19			19
підготовка до екзамену	30			-
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування системи знань про соціальні основи функціонування та розвитку економічних систем на основі теорій та концепцій, що вивчають економічні закони й параметри відтворення людини, сім'ї, групи, населення.

Завдання дисципліни: вивчення основ відтворення людини, сім'ї, групи, населення; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення загальних рис економічної поведінки основних економічних суб'єктів та напрямів їх еволюції; їх функцій в функціонуванні й розвитку економічної системи.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформулюють необхідний інструментарій для оцінки міжнародної економічної діяльності країн світу та становитимуть базу для подальшого вивчення дисциплін, передбачених освітньою програмою, а саме: «Бюджетна система», «Сучасні економічні системи», «Економіка праці і соціально-трудові відносини», «Соціальне страхування»

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Соціальна економіка» є здобуття студентами таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до самоаналізу.

ЗК11. Вміння співпрацювати з представниками інших галузей знань.

ЗК12. Вміння працювати самостійно.

ЗК14. Вміння дотримуватися моральних, культурних, правових та наукових цінностей суспільства.

Результати навчання:

РН 18. Проявляти креативність та критичне мислення в професійній діяльності.

РН 22. Розуміти цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини в Україні.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація)
- відео-метод показ (пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: фронтальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Соціалізація економіки. Інституційна база соціальної економіки					
Концептуальні основи соціальної економіки	8	4	-	-	4
Соціальна економіка: предмет і метод дослідження	8	4	-	-	4
Моделі соціальної політики в різних економічних системах	8	2	2	-	4
Державні соціальні стандарти. Проблема бідності	7	2	2	-	3
Розвиток соціальної сфери в соціальній економіці	8	2	4	-	2
Людина і суспільне виробництво	4	-	-	-	4
Основи руху соціальної економіки	4	-	-	-	4
Соціалізація економічного розвитку	4				4
Разом за змістовим модулем 1	51	14	8	-	29
Змістовий модуль 2. Система соціального захисту населення в соціальній економіці					
Економіка населення	11	4	2	-	5
Соціальний захист населення та його категорії	11	4	2	-	5
Соціальний захист економічно активного населення	11	4	2	-	5
Урегулювання соціально-трудоових конфліктів	11	4	2	-	5
Пенсійна система та пенсійне забезпечення в Україні	5	-	-	-	5
Соціальна політика в контексті глобалізації	5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	54	16	8	-	30
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	135	30	16	-	89

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1-2	Концептуальні основи соціальної економіки Сутність соціальної економіки. Еволюція економічних систем. Соціальні функції економіки.	4

3-4	Соціальна економіка: предмет і метод дослідження Характерні риси соціальної економіки. Суб'єкти соціальної економіки. Об'єкти соціальної економіки. Предмет соціальної економіки, її категорії і закони. Методологія соціальної економіки. Функції соціальної економіки. Соціальна економіка і економічна політика.	4
5	Моделі соціальної політики в різних економічних системах Характеристика моделей соціальної політики в країнах з розвинутою ринковою економікою. Причини загострення соціальних проблем формування моделі соціальної політики в Україні та суперечності соціально-економічного розвитку.	2
6	Державні соціальні стандарти. Проблема бідності Соціальні стандарти та нормативи, їх характеристика. Прожитковий мінімум як основа реалізації соціальних гарантій. Бідність як соціальне явище. Проблеми диференціації населення. Напрями боротьби з бідністю. Світовий досвід.	2
7	Розвиток соціальної сфери в соціальній економіці Соціальна сфера та її складові у вирішенні соціальних проблем. Планування розвитку соціальної сфери. Особливості фінансування соціальної сфери.	2
8-9	Економіка населення Населення країни. Сутнісні сили населення. Структура населення країни. Соціальні та економічні функції населення. Проблеми населення. Доходи та витрати населення. Вибір населення. Структура людського капіталу. Показники людського капіталу. Людський потенціал. Зв'язок економіки населення та параметрів економічної системи.	4
10-11	Соціальний захист населення та його категорії Принципи побудови системи соціального захисту в соціальній економіці. Соціальний захист як система. Соціальний захист найбільш вразливих верств населення.	4
12-13	Соціальний захист економічно активного населення Сутність категорії «економічно активне населення». Система соціального захисту економічно активного населення. Складові системи соціального захисту–норми та гарантії. Гарантії в оплаті праці як елемент соціального захисту найманих працівників. Мінімальна заробітна плата. Зайнятість населення та безробіття.	4
14-15	Урегулювання соціально-трудова конфліктів Соціально-трудова конфлікт у системі соціальних протиріч. Методи управління соціально-трудова конфліктами. Процесуальні аспекти в розв'язанні соціально-трудова конфліктів. Соціальне партнерство та його роль у вирішенні соціально-трудова конфліктів.	4
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Моделі соціальної політики в різних економічних системах	2
2	Державні соціальні стандарти. Проблема бідності	2
3-4	Розвиток соціальної сфери в соціальній економіці	4
5	Економіка населення	2
6	Соціальний захист населення та його категорії	2

7	Соціальний захист економічно активного населення	2
8	Урегулювання соціально-трудова конфліктів	2
Усього годин		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	25
2	Підготовка до контрольних заходів	15
3	Виконання курсового проекту або роботи	-
4	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:</i> Еволюція соціальної економіки.	4
	Соціальна структура українського суспільства.	4
	Економічна свідомість населення.	3
	Захист і соціально-трудова реабілітація інвалідів.	4
	Мобільність робочої сили.	4
5	Підготовка до екзамену	30
Усього годин		89

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усне опитування, письмове опитування, тестовий контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- з окремих змістових модулів:

Змістовний модуль 1. Соціалізація економіки. Інституційна база соціальної економіки
Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка змістового модуля складається із поточного контролю (контрольна робота: тести (максимальна кількість балів – 80) і задача (максимальна кількість балів – 20).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань та одного розрахункового завдання (задачі).

Студент отримує 4 балів за правильну відповідь 1 тестового питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Максимальна кількість отриманих балів за тестові завдання складає 80 балів.

Максимальна кількість балів за розрахункове завдання 20 балів. Розрахункове завдання оцінюється 20 балами в разі повного розв'язання з такою градацією в бік зменшення балів: правильний алгоритм розв'язання, правильні, але приблизні розрахунки – 19-15 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 14-10 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 9-5 балів; неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 4-0 балів.

Змістовий модуль 2. Соціалізація економіки. Інституційна база соціальної економіки.
Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка змістового модуля складається із поточного контролю (контрольна робота: тести (максимальна кількість балів – 80) і задача (максимальна кількість балів – 20).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань та одного розрахункового завдання (задачі).

Студент отримує 4 балів за правильну відповідь 1 тестового питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Максимальна кількість отриманих балів за тестові завдання складає 80 балів.

Максимальна кількість балів за розрахункове завдання 20 балів. Розрахункове завдання оцінюється 20 балами в разі повного розв'язання з такою градацією в бік зменшення балів: правильний алгоритм розв'язання, правильні, але приблизні розрахунки – 19-15 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 14-10 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 9-5 балів; неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 4-0 балів.

- з підсумкового контролю:

Навчальним планом з дисципліни «Соціальна економіка» передбачено складання екзамену. Екзаменаційна робота складається з 20 тестових завдань та 1 розрахункового завдання (задачі). Студент отримує 4 бали за правильну відповідь 1 тестового питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Максимальна кількість балів за тестові завдання – 80 балів.

Максимальна кількість балів за розрахункове завдання 20 балів. Розрахункове завдання оцінюється 20 балами в разі повного розв'язання з такою градацією в бік зменшення балів: правильний алгоритм розв'язання, правильні, але приблизні розрахунки – 19-15 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 14-10 балів; правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 9-5 балів; неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 4-0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Соціальна економіка» складається як середньоарифметична між оцінками за двома змістовими модулями та екзаменаційною оцінкою.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати викладачеві пропущені заняття згідно з графіком консультацій. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять. Робота оцінюється в межах кількості балів за пропущені заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безтелесна Л. І. Прогнозування та регулювання ринку праці України / Л. І. Безтелесна. – Рівне : НУВГП, – 2010. – 221 с.
2. Гайдуцький П. І. Фінансування соціальної економіки: навч. посіб. / П. І. Гайдуцький, О. Е. Подолева. – Київ: УАДУ, 1995. – 64 с.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
4. Єременко В. Основи соціальної економіки./Єременко В. – К.: МАУП, 1997.
5. Лагутин В. Д. Людина і економіка: Соціоекономіка. /Лагутин В. Д. – К.: Просвіта, 1996.
6. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. – К.: Вища школа, 2001.
7. Соціальна економіка Навч. посіб. / Кол. авт. О.О. Беляєв,
8. М. І. Дибя, В. І. Кириленко та ін. — К.: КНЕУ, 2005.
9. Курило І. О. Соціально-економічна структура населення: еволюція, сучасність, трансформації : монографія / І. О. Курило. – К. : Інститут демографії та соціальних досліджень м. М. В. Птухи НАН України, 2006. – 472 с.
10. Лібанова Е. М. Гнучкість та захищеність на ринку праці. Досвід України : монографія / Е. М. Лібанова, О. В. Макарова. – Київ: НАНУ, 2007. – 495 с.

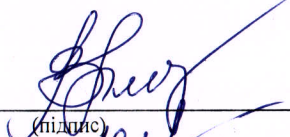
Допоміжна

1. Богиня Д. П. Ментальний чинник у сфері праці: проблеми теорії та практики./ Богиня Д. П., Семкина М. В. – К.: Шторм, 2003.
2. Економіка знань: виклики глобалізації та Україна / За ред. А. П. Гальчинського, С. В. Львовичина, В. П. Семиноженка. – К.: НІСД, 2004.
3. Симончук Е. В. Средний класс: люди и статусы. / Симончук Е. В. – К.: Институт социологии НАН Украины, 2003.
4. Тарасевич В.Н. Экуника: гипотеза и опыты. / Тарасевич В.Н. - М.: ТЕИС, 2008.
5. Тарасова С.В. Экономическая теория благосостояния: Уч. пособие. / Тарасова С.В. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Декларація МОП про основоположні принципи та права в сфері праці та механізм її реалізації.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/ilo_principles.shtml
2. Конвенція МОП про сприяння зайнятості та захист від безробіття. -№168. - [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_182.
3. Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010 –2020 р.р.).- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/images/proekt2010_2020.do
4. Про зайнятість населення : Закон України станом на 11 серпня 2013 р. - [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Про оплату праці : Закон України No 108/95-ВР.від 24.03.1995 р. -[Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.zakon4.rada.gov.ua>
6. Про охорону праці : Закон України No 2694-ХІІ –[від 14.10.1992 р.]. - [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>
7. Про професійний розвиток працівників : Закон України No 4312-VI–[від 12.01.2012 р.].-[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon4.rada.gov.ua>

Розробники _____ (Ю.В. Орловська)

(підпис)

_____ (О. О. Кахович)

(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Г. В. Ползікова)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
Протокол від «03» 10. 2019 року № 3